

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.016.01.2020

Marta Wiszniewska
Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej
im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach
ul. Teofila Noniewicza 10, 16-400 Suwałki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/026 – Finansowanie szkolnictwa wyższego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach, ul. Teofila Noniewicza 10, 16-400 Suwałki ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marta Wiszniewska, rektor PWSZ od 1 października 2016 roku
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działalność dydaktyczna i oferta kształcenia. 2. Wydatkowanie środków publicznych przez uczelnie publiczne.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018–2020 (do dnia zakończenia kontroli) z wykorzystaniem danych z okresu wcześniejszego w celach porównawczych
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Robert Sieńko, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/126/2020 z 7 października 2020 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: *PWSZ* lub *Uczelnia*.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, Ustawa zwana dalej: *ustawą o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

PWSZ zapewniła odpowiednie warunki do realizacji zadań związanych z kształceniem, w tym w zakresie osiągania zaplanowanych efektów kształcenia/uczenia się oraz prawidłowo wydatkowała środki publiczne przeznaczone na te zadania.

W latach 2018–2020 (III kwartał) Uczelnia realizowała cele i zadania w zakresie działalności dydaktycznej, wynikające ze strategii rozwoju PWSZ na lata 2012–2020 z 29 czerwca 2018 r.⁴ W dokumencie tym nie określono jednak mierzalnych, jednoznacznych i jasnych wskaźników realizacji tych celów oraz dwóch (z trzech) zadań dotyczących działalności dydaktycznej, co utrudniało ocenę stopnia realizacji założonych celów i zadań.

PWSZ stworzyła skuteczny system zapewnienia jakości kształcenia, który umożliwiał weryfikację osiąganych efektów kształcenia/uczenia się oraz pozwalał na dokonywanie systematycznej oceny i doskonalenia programów studiów. Prawidłową realizację zadań z zakresu kształcenia umożliwiało również zatrudnienie większości nauczycieli akademickich w Uczelni jako w pierwszym miejscu pracy oraz niezobowiązanie ich do realizacji nadmiernej liczby zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych.

W okresie objętym kontrolą PWSZ sporządzała rzetelne plany rzeczowo-finansowe, na podstawie których prawidłowo wydatkowała środki publiczne, m.in. na zadania i cele wynikające z umów i decyzji o przyznaniu tych środków. Roczne sprawozdania finansowe Uczelni były poddawane badaniu firm audytorskich, z których wynikało, że dokumenty te przedstawiały rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej PWSZ.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

Dane wstępne

PWSZ⁶ jest publiczną uczelnią zawodową utworzoną na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie utworzenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Suwałkach⁷, działającą na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2018 r. *prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*⁸. Na strukturę Uczelni składają się [1] trzy wydziały⁹, [2] studium języków obcych i wychowania fizycznego, [3] biblioteka, [4] archiwum, [5] centrum studiów podyplomowych i kształcenia ustawicznego, [6] centrum transferu technologii. (akta kontroli str. 18-72)

OBSZAR

1. Działalność dydaktyczna uczelni i oferta kształcenia

Opis stanu faktycznego

1.1 W okresie objętym kontrolą w Uczelni obowiązywała strategia rozwoju PWSZ na lata 2012–2020 z 29 czerwca 2018 r. Akt ten nie był aktualizowany po wejściu w życie *upswn*. Rektor wyjaśniła, że: *przy opracowaniu (...) strategii wzięto pod uwagę założenia ujęte w projekcie ustawy tzw. Konstytucji dla nauki, (...) które były wcześniej szeroko konsultowane i znane w środowisku akademickim. W strategii określono cele dotyczące działalności dydaktycznej, w tym [1] dostosowywanie systemu kształcenia do potrzeb regionu i rynku pracy, [2] wysoką jakość kształcenia na poziomie akademickim, [3] uruchamianie nowych kierunków studiów oraz specjalności związanych z potrzebami rynku lokalnego i regionalnego rynku pracy. Do celów tych przypisano m.in. następujące zadania: [1] utrzymanie naboru na studia na satysfakcjonującym poziomie (tj. mimo pogłębiającego się niżu demograficznego na poziomie z roku akademickiego 2016/2017*

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Uchwała nr 21/2018 Senatu PWSZ z 29 czerwca 2018 r. w sprawie uchwalenia strategii rozwoju PWSZ na lata 2012–2020. (dalej: strategia) Akt ten zastąpił strategię na lata 2012–2016, wprowadzoną uchwałą nr 26 Senatu PWSZ z 20 marca 2012 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju uczelni.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ § 1 ust 1 i 2 uchwały nr 5/2019 Senatu PWSZ z 17 maja 2019 r. w sprawie uchwalenia statutu PWSZ (dalej: statut). Do 30 września 2019 r. obowiązywała uchwała nr 1/2017 Senatu PWSZ z 27 stycznia 2017 r. w sprawie uchwalenia statutu PWSZ.

⁷ Dz. U. Nr 116, poz. 967.

⁸ Dz. U. 2020 poz. 85, ze zm. Ustawa zwana dalej: *upswn*.

⁹ Wydziały: [1] humanistyczno-ekonomiczny, [2] politechniczny i [3] ochrony zdrowia.

i utrzymanie wszystkich kierunków kształcenia), [2] rozszerzenie i uatrakcyjnienie oferty kształcenia oraz ciągłe podnoszenie jej jakości na rynku pracy, [3] udoskonalenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości zgodnie z efektami kształcenia KRK realizowanymi na poszczególnych kierunkach studiów oraz wymaganiami znowelizowanej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wskazane cele oraz dwa zadania (z wyjątkiem utrzymania naboru na studia na satysfakcjonującym poziomie) nie zawierały wskaźników pozwalających na pomiar stopnia ich osiągnięcia. Kwestię tę opisano szerzej w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w opisie Stwierdzonych nieprawidłowości.

W sprawie sporządzenia sprawozdania z realizacji strategii Rektor wyjaśniła: przygotowanie sprawozdania z realizacji strategii (...) planowane jest do końca listopada br. Następnie zostanie przedstawione Senatowi Uczelni do zatwierdzenia. Projekt tego sprawozdania został sporządzony i przekazany Rektorowi do dalszego procedowania.

(akta kontroli str. 4-17, 148-159, 310-312, 325-349)

1.2. W latach 2018–2020¹⁰ liczba studentów zmniejszała się. W kolejnych latach objętych kontrolą wynosiła 1.339 (w tym 1.068 na studiach I stopnia oraz 271 na studiach II stopnia), 1.307 (1.007 na studiach I stopnia, 279 na studiach II stopnia, 21 na jednolitych studiach magisterskich) oraz 1.163 (879 na studiach I stopnia, 238 na studiach II stopnia oraz 46 na jednolitych studiach magisterskich). Uczelnia z wyjątkiem roku akademickiego 2018/2019 utrzymywała w poszczególnych latach nabór powyżej poziomu założonego w strategii¹¹. Rektor wyjaśniła, że: spadek liczby studentów ogółem w latach 2018–2020, pomimo większej rekrutacji na studia od poziomu założonego w strategii (...), wynikał z niewypełniania przez niektórych studentów obowiązków dydaktycznych zgodnych z planem i programem studiów, a polegających w szczególności w uczestnictwie w zajęciach, terminowym uzyskiwaniu zaliczeń i składaniu egzaminów, odbywaniu praktyk zawodowych oraz spełnianiu innych wymagań przewidzianych w programie studiów, co skutkowało skreśleniem z listy studentów. Wobec powyższego stan studentów ogółem stopniowo uległ pomniejszeniu.

(akta kontroli str. 4-17, 73-74, 148-159)

1.3. PWSZ posiadała 50 obowiązujących porozumień o współpracy z różnymi podmiotami (20 z nich zawarto w latach 2018–2020), które umożliwiły studentom m.in. realizację praktyk zawodowych, pomoc w opracowywaniu prac dyplomowych, współorganizację wizyt studyjnych, konferencji, sympozjów. W latach 2018–2020 powstało m.in. 18 prac dyplomowych opracowanych we współpracy z tymi podmiotami, a w instytucjach współpracujących z Uczelnią praktyki odbyło 256 studentów¹².

Podmioty z otoczenia społeczno-gospodarczego wspierały również tworzenie w PWSZ nowych kierunków studiów (np. w 2017 roku Uczelnia od dwóch przedsiębiorstw z regionu uzyskała deklaracje poparcia dotyczące starań o utworzenie kierunku logistyka¹³, szerzej problem ten opisano w punkcie 1.7. niniejszego wystąpienia). Podmioty te brały udział w projektach realizowanych przez Uczelnię (np. Studia dualne w PWSZ w Suwałkach¹⁴, w które zaangażowane były cztery przedsiębiorstwa z regionu). W ramach tego projektu 20 studentów z kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji kształciło się przemienne w ramach zajęć dydaktycznych w Uczelni oraz zajęć praktycznych (staże) w tych podmiotach. Staże realizowano w latach akademickich 2018/2019 i 2019/2020.

Ponadto w celu wzmocnienia współpracy z otoczeniem w PWSZ utworzono Akademię Studenta Praktycznego¹⁵. W okresie objętym kontrolą zorganizowano m.in. spotkania

¹⁰ Wg. stanu na 31 grudnia lat 2018 i 2019 oraz 16 października 2020 roku.

¹¹ W strategii założono utrzymanie naboru na poziomie z roku akademickiego 2016/2017, tj. 579 osób. W kolejnych latach przyjęto: 591 studentów w roku 2017/2018, 543 w roku 2018/2019, 582 w roku 2019/2020 oraz 616 w roku 2020/2021 (stan na 28 października 2020 r.).

¹² Odpowiednio 52 studentów zarządzanie i inżynieria produkcji, 73 – bezpieczeństwa wewnętrznego oraz 131 – ratownictwa medycznego.

¹³ Wynikały one z porozumień zawartych 6 lutego 2017 r. z Malow sp. z o.o. oraz 9 lutego 2017 r. z British-American Tobacco Polska S.A.

¹⁴ POWR.03.01.00-00-DU28/18-00 – realizowany w ramach Działania 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

¹⁵ Inicjatywa ta służyła do organizowania spotkań z przedsiębiorcami, wizyt studyjnych oraz zajęć praktycznych z udziałem podmiotów działających w regionie.

z 10 przedsiębiorcami i instytucjami oraz zajęcia praktyczne¹⁶ skierowane do studentów kierunków: budownictwo, transport, ratownictwo medyczne i bezpieczeństwo wewnętrzne.

(akta kontroli str. 76-78)

1.4. Zgodnie z założeniami określonymi w strategii w PWSZ, w okresie objętym kontrolą utworzono nowe kierunki studiów. Ich liczba wzrosła z 13 w roku 2017/2018 do 17 w roku 2020/2021¹⁷, w tym z 11 do 13 na studiach I stopnia i z dwóch do trzech na studiach II stopnia, a od roku akademickiego 2019/2020 uruchomiono jeden kierunek jednolitych studiów magisterskich.

(akta kontroli str. 4-17, 75, 79-83)

1.5. Od roku akademickiego 2019/2020 PWSZ, na podstawie § 39a ust. 1 pkt 1 rozporządzenia z Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 27 września 2018 roku w sprawie studiów¹⁸, prowadziła jednolite studia magisterskie na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna. Uczelnia, terminowo (do 15 maja 2019 r.)¹⁹ poinformowała Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego²⁰ o zamiarze prowadzenia dotychczasowych studiów I i II stopnia na kierunku w zakresie pedagogiki²¹, jako jednolitych studiów magisterskich.

(akta kontroli str. 79-83)

1.6. W latach akademickich 2018/2019–2020/2021 Uczelnia uruchomiła studia II stopnia na kierunku pedagogika oraz studia I stopnia na kierunkach produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych oraz logistyka. Zostały one utworzone zgodnie z art. 54 upsw²², tj. na podstawie decyzji Ministra, wydanej na wniosek złożony przez PWSZ. Z wniosków o nadanie uprawnień do prowadzenia tych kierunków studiów wynikało, że ich utworzenie zostało poprzedzone analizą potrzeb i możliwości Uczelni. W dokumentach dotyczących ich utworzenia wykazano związek nowo tworzonych kierunków z celami wyznaczonymi w strategii (tj. [1] dostosowywanie systemu kształcenia do potrzeb regionu i rynku pracy, [2] wysoka jakość kształcenia na poziomie akademickim oraz [3] uruchamianie nowych kierunków studiów i specjalności powiązanych z potrzebami lokalnego rynku pracy). Uczelnia przeanalizowała potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy (zarówno na poziomie powiatu suwalskiego, jak i województwa podlaskiego) na pracowników z wykształceniem oferowanym w ramach nowych kierunków studiów. W przypadku studiów II stopnia na kierunku pedagogika wykazano zasadność kształcenia, podając m.in., że wśród najczęściej poszukiwanych zawodów oraz dających największe szanse na zatrudnienie w województwie podlaskim znajdowały się opiekun osoby starszej, opiekunka dziecięca domowa oraz asystent osoby niepełnosprawnej. Z kolei zapotrzebowanie na absolwentów kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych wynikało z charakterystyki regionu, w którym działało ponad 20 tys. gospodarstw rolnych oraz dużej liczby wolnych miejsc pracy w spożywczym przemyśle przetwórczym²³. Natomiast zasadność utworzenia studiów na kierunku logistyka, potwierdziły m.in. dane z regionu dotyczące niewielkiego ryzyka bezrobocia, krótkiego czasu poszukiwania pracy wśród absolwentów tego kierunku²⁴ oraz popytu na pracowników w sektorze transportu i gospodarki magazynowej w województwie podlaskim²⁵.

¹⁶ Np. z historii sztuki połączone z poznawaniem stylów architektonicznych podczas wyjazdu studentów budownictwa do Wilna i Trok; z przepływu w systemach logistycznych zorganizowane w trzech lokalnych przedsiębiorstwach, skierowane do studentów kierunku transport; ćwiczenia symulacyjne z udziałem m.in. Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach oraz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz w ramach akcji „Ratownictwo Nocą”, podczas których praktyczne szkolenie przeszli studenci kierunku ratownictwo medyczne; zajęcia w Centrum Szkolenia Straży Granicznej, na przejściu granicznym w Goldapi i placówce straży granicznej w Dubeninkach, w których uczestniczyli studenci kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne.

¹⁷ 14 w roku akademickim 2018/2019 oraz 16 w roku akademickim 2019/2020.

¹⁸ Dz. U. 2018 poz. 1861, ze zm. Rozporządzenie zwane dalej: *rozporządzeniem w sprawie studiów*.

¹⁹ Pismo RO-100.070.6.2019 z 6 maja 2019 r. – wysłane 10 maja 2019 r.

²⁰ Dalej: *Minister*.

²¹ Uczelnia, stosownie do § 39a ust. 2 rozporządzenia w sprawie studiów, kontynuowała kształcenie na studiach I i II stopnia na kierunku pedagogika do dnia zakończenia ostatniego cyklu kształcenia, rozpoczętego odpowiednio przed 1 października 2020 r. oraz przed 1 października 2022 r.

²² Do 1 października 2018 r. procedurę regulował art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, ze zm.) – Ustawa zwana dalej: *upsw*.

²³ Wg. danych z Powiatowego Urzędu Pracy w 2016 roku zgłoszono 310 miejsc pracy w branży obejmującej spożywczy przemysł przetwórczy.

²⁴ W roku 2017 w województwie podlaskim ryzyko bezrobocia w stosunku do stopy bezrobocia w powiecie zamieszkania wyniosło 0,68, a liczba miesięcy potrzebnych do znalezienia pracy etatowej 0,28.

²⁵ Liczba ofert pracy w I kwartale 2018 roku wyniosła 138 (dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku).

Na celowość utworzenia studiów I stopnia na kierunkach logistyka oraz produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych oraz studiów II stopnia na kierunku pedagogika wskazali interesariusze zewnętrzni²⁶. Podmioty te pozytywnie oceniły założenia programowe i zakładane efekty kształcenia/uczenia się przypisane do nowych kierunków studiów.

(akta kontroli str. 4-17, 79-85, 148-159)

1.7. W okresie objętym kontrolą *Uczelnia* zatrudniała nauczycieli akademickich wyłącznie w grupie pracowników dydaktycznych. Ich liczba wyniosła: 127 w roku 2018/2019, 122 w roku 2019/2020 oraz 123 w roku 2020/2021, w tym na pełnym etacie kolejno 101, 98 i 97 nauczycieli akademickich.

W roku akademickim 2020/2021 ze 123 pracowników dydaktycznych, siedmiu miało tytuł naukowy profesora, 11 stopień naukowy doktora habilitowanego, 83 stopień naukowy doktora, a 22 – tytuł zawodowy magistra. We wskazanych grupach osoby urodzone przed 1 stycznia 1960 r. stanowiły kolejno pięciu (71,4%), sześciu (54,5%), 15 (18,1%) i trzech pracowników (13,6%). Ustalone prawo do emerytury miało odpowiednio trzech (42,9%), siedmiu (63,6%), 22 (26,5%) i sześciu nauczycieli akademickich (27,3%).

(akta kontroli str. 86-87)

1.8. W latach 2018–2020 (III kwartały) pięciu nauczycieli akademickich zatrudnionych w PWSZ uzyskało stopień naukowy doktora, a jeden – stopień doktora habilitowanego²⁷. W okresie objętym kontrolą Uniwersytet w Białymstoku nadał stopnie doktora trzem nauczycielom akademickim zatrudnionym w PWSZ. Natomiast pozostali pracownicy *Uczelni* uzyskali stopnie doktora odpowiednio na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku i Uniwersytecie Warszawskim oraz stopień doktora habilitowanego w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

(akta kontroli str. 88)

1.9. W okresie objętym kontrolą zajęcia w godzinach ponadwymiarowych prowadziło od 63% do 78% nauczycieli akademickich (pracowników dydaktycznych), tj. 83 ze 124 w roku akademickim 2017/2018 (66,9%), 80 ze 127 w roku 2018/2019 (62,9%), 95 ze 122 w roku 2019/2020 (77,8%) i 94²⁸ ze 123 w roku 2020/2021 (76,4%).

(akta kontroli str. 89)

1.10. Zgodnie ze *statutem Uczelni*, obowiązującym od 1 października 2019 r, roczny wymiar zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, w przypadku poszczególnych stanowisk wynosił: [1] profesor – 240 godzin, [2] profesor uczelni – 260 godzin, [3] adiunkt – 300 godzin, [4] asystent – 360 godzin oraz [5] lektor i instruktor – 520 godzin²⁹.

Z analizy liczby godzin ponadwymiarowych realizowanych przez pracowników dydaktycznych zatrudnionych w PWSZ wynika, że w latach akademickich 2018/2019 oraz 2019/2020 nie przekroczono norm określonych w art. 127 ust. 6 *upswin*. Maksymalna liczba godzin ponadwymiarowych wynosiła:

- 140 w roku akademickim 2018/2019 na stanowisku starszego wykładowcy (przy pensum 300 godzin) oraz 84 na stanowisku wykładowcy (przy pensum 360 godzin);
- 130 w roku akademickim 2019/2020 na stanowisku starszego wykładowcy (przy pensum 300 godzin) oraz 140 na stanowisku wykładowcy (przy pensum 360 godzin);

(akta kontroli str. 49-72, 90-96)

²⁶ Projekty nowych kierunków studiów były przekazywane do oceny: [1] pedagogika – m.in. dyrektorów szkół, przedszkoli i poradni psychologiczno-pedagogicznych; [2] produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych – kierowników instytucji samorządowych i jednostek doradztwa rolniczego; [3] logistyka – kierowników instytucji samorządowych oraz przedsiębiorców z regionu.

²⁷ W tym trzech w 2018 roku, jeden w 2019 roku i dwóch w 2020 roku.

²⁸ Stan planowany na 30 października 2020 r.

²⁹ § 70 ust. 3 *statutu*. Wcześniej wymiar godzin ustalony był uchwałą nr 12/2018 Senatu PWSZ z 24 maja 2018 r. w sprawie określenia obowiązku nauczycieli akademickich, rodzaju zajęć objętych tym zakresem, wymiaru zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych. Zgodnie § 1 ust. 14 załącznika do przywołanego aktu, wymiar pensum dydaktycznego wynosił: 240 godzin w przypadku profesora zwyczajnego, profesora wizytującego, profesora nadzwyczajnego posiadającego tytuł naukowy profesora, 260 godzin w przypadku profesora nadzwyczajnego posiadającego stopień naukowy doktora habilitowanego, 300 godzin na stanowisku starszego wykładowcy, 360 godzin w przypadku wykładowcy oraz 520 godzin na stanowisku lektora, instruktora.

1.11. W latach akademickich 2018/2019, 2019/2020 i 2020/2021 w *Uczelni*, jako w dodatkowym miejscu pracy, o którym mowa w art. 125 ust.1 *upswin*, zatrudnionych było kolejno 10 oraz po dziewięciu nauczycieli akademickich (tj. 9,9%, 9,1%, 9,3% pełnoetatowych pracowników dydaktycznych). Natomiast dwóch nauczycieli akademickich w roku akademickim 2018/2019 oraz po jednym w latach 2019/2020 i 2020/2021 zatrudnionych w *PWSZ* jako w swoim podstawowym miejscu pracy, dodatkowo świadczyło pracę w innym podmiocie prowadzącym działalność dydaktyczną lub naukową³⁰. (akta kontroli str. 97)

1.12. W *Uczelni* funkcjonował *Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia*³¹, który służył monitorowaniu i podnoszeniu jakości kształcenia, w tym również ocenie i doskonaleniu programów studiów na każdym etapie procesu dydaktycznego. Zadania te realizowały *Zespoły ds. Oceny Jakości Kształcenia*³² (powoływane odrębnie dla każdego kierunku studiów), które na koniec roku akademickiego przygotowywały raporty z oceny jakości kształcenia³³. Z raportów z lat akademickich 2017/2018 i 2018/2019 dotyczących trzech kierunków studiów I stopnia (tj. pielęgniarstwo, bezpieczeństwo wewnętrzne oraz budownictwo) wynika, że ocenie poddano m.in. [1] stopień realizacji celów kształcenia i osiągania przez studentów założonych dla programu kształcenia efektów kształcenia, [2] wyniki monitorowania karier absolwentów, [3] stosowane formy weryfikacji efektów kształcenia, [4] jakość prac dyplomowych i praktyk zawodowych, [5] wyniki nauczania i egzaminów dyplomowych oraz [6] zgodność zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy. Raporty te były wykorzystywane do sporządzenia przez *Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia* oraz *Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia*³⁴ sprawozdań z funkcjonowania *WSZJK* dotyczących odpowiednio poszczególnych wydziałów oraz *Uczelni*. W zakresie oceny programów studiów w sprawozdaniach *UKJK* z lat akademickich 2017/2018 i 2018/2019 zawarto wnioski, z których wynikało, że: *analiza programów kształcenia na wszystkich kierunkach prowadzonych w PWSZ potwierdziła zgodność zakładanych efektów kształcenia z KRK oraz prawidłowość przyznania punktów ECTS*. Ponadto *UKJK* w sprawozdaniach wskazała, że: *realizowane programy kształcenia są właściwe, a w ich strukturze wyodrębniono moduły kształcenia, do których zostały przypisane efekty kształcenia oraz punkty ECTS uwzględniające wszystkie elementy pracy studenta niezbędne do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia*. Mimo pozytywnych wniosków dokonywano dalszego doskonalenia programów studiów. Efektem funkcjonowania *WSZJK* było opracowanie przez *ZOJK* programów studiów dostosowanych do wymogów *upswin* oraz *rozporządzenia w sprawie studiów*. W przypadku trzech badanych kierunków (budownictwa, bezpieczeństwa wewnętrznego i pielęgniarstwa) programy te zostały przyjęte i wprowadzone uchwałami Senatu *PWSZ*³⁵. (akta kontroli str. 98-147)

1.13 W ramach *WSZJK* monitorowano i oceniano formy weryfikowania efektów kształcenia/uczenia się, obowiązujące na poszczególnych kierunkach studiów. Zadanie te realizowały *ZOJK*, zamieszczając w rocznych raportach, dotyczących kierunków studiów prowadzonych w *Uczelni*, informacje z oceny i monitoringu osiąganych efektów kształcenia/uczenia się. Analiza raportów z lat 2017/2018 i 2018/2019³⁶ dotyczących trzech kierunków, o których mowa w punkcie 1.12. niniejszego wystąpienia pokontrolnego, wykazała, że *ZOJK* oceniały adekwatność sposobów i form weryfikacji efektów kształcenia

³⁰ Wszyscy uzyskali zgodę rektora, o której mowa w art. 125 ust. 2 *upswin*.

³¹ W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwa akty regulujące jakość kształcenia: uchwała nr 2/2017 Senatu *PWSZ* z 17 stycznia 2017 r. w sprawie zatwierdzenia *Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia* w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach, uchylona uchwałą nr 28/2019 Senatu *PWSZ* z 28 czerwca 2019 r. w sprawie zatwierdzenia *Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia* w Państwowej Wyższej Szkole im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach (dalej: *WSZJK*).

³² Dalej: *ZOJK*.

³³ Dotyczyło to lat 2017/2018 i 2018/2019. Od wejścia w życie uchwały nr 28/2019 w ramach *WSZJK* sporządzane będą sprawozdania z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na każdym kierunku prowadzonym w wydziale.

³⁴ Dalej: *UKJK*.

³⁵ Uchwała nr 22/2019 Senatu *PWSZ* z 28 czerwca 2019 r. w sprawie dostosowania programu studiów na kierunku budownictwo I stopnia do wymagań określonych w *upswin*; uchwała nr 25/2019 Senatu *PWSZ* z 28 czerwca 2019 r. w sprawie dostosowania programu studiów na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne studia I stopnia do wymagań określonych w *upswin* oraz uchwała nr 31/2019 Senatu *PWSZ* z 30 sierpnia 2019 r. w sprawie dostosowania programu studiów na kierunku pielęgniarstwo studia I stopnia do wymagań określonych w *upswin*.

³⁶ Do czasu zakończenia czynności kontrolnych sprawozdania z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w roku akademickim 2019/2020 nie zostały opracowane.

oraz osiągane wyniki nauczania z poszczególnych przedmiotów realizowanych w toku studiów. Raporty zawierały również analizy dotyczące zakładanych i uzyskanych w wyniku realizacji praktyk efektów kształcenia oraz użyteczności efektów kształcenia dla programu kształcenia o określonym poziomie i profilu kształcenia.

Oceny zawarte w tych raportach były wykorzystywane m.in. do przygotowania przez UKJK sprawozdań z działania WSZJK w PWSZ, w których również oceniano sposób weryfikacji i osiągania efektów kształcenia/uczenia się. W sprawozdaniach z lat 2017/2018 oraz 2018/2019 UKJK³⁷ zawarła wnioski, że: *na podstawie analizy sylabusów przedmiotów na wszystkich kierunkach prowadzonych w PWSZ w Suwałkach należy stwierdzić, iż sposób sformułowania efektów kształcenia oraz ich weryfikacji zasadniczo należy ocenić pozytywnie (...) nauczyciele akademicki realizujący dany przedmiot weryfikowali efekty kształcenia zgodnie z wymogami zawartymi w sylabusie.* (akta kontroli str. 98-147)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na nierzetelnym określeniu celów i zadań w strategii rozwoju PWSZ na lata 2012–2020. W przypadku trzech celów (*dostosowywanie systemu kształcenia do potrzeb regionu i rynku pracy, wysoka jakość kształcenia na poziomie akademickim, uruchamianie nowych kierunków studiów oraz specjalności związanych z potrzebami rynku lokalnego i regionalnego rynku pracy*) oraz dwóch (z trzech) zadań (*rozszerzenie i uatrakcyjnienie oferty kształcenia oraz ciągłe podnoszenie jej jakości na rynku pracy, udoskonalenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości zgodnie z efektami kształcenia KKK realizowanymi na poszczególnych kierunkach studiów oraz wymaganiami znowelizowanej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*), dotyczących działalności dydaktycznej nie wskazano mierzalnych, jednoznacznych i jasnych wskaźników. Utrudniało to ocenę stopnia realizacji wymienionych celów i zadań.

Rektor wyjaśniła: *w strategii (...) nie zamieszczono mierników, czy wskaźników w zakresie działalności dydaktycznej oraz efektów kształcenia, przy czym elementy te znajdują się w innych dokumentach uczelnianych m. in. W sylabusach, czy w Uczelnianym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia, na podstawie którego dokonuje się stałej, wielopoziomowej weryfikacji efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach i poziomach studiów, hospitacji zajęć dydaktycznych oraz oceny warunków kształcenia i jakości pracy.* Dodała: *niemniej, odniesienie do wskazanych elementów zostanie umieszczone w Strategii Rozwoju PWSZ na kolejne lata.*

W ocenie NIK prawidłowo opracowany dokument strategiczny powinien zapewniać warunki do obiektywnego pomiaru realizacji celów i zadań, ramy finansowe i potencjalne źródła przychodów, a także system monitorowania oraz ewaluacji strategii.

(akta kontroli str. 4-17, 148-159)

OCENA CZĄSTKOWA

PWSZ zapewniła warunki do realizacji zadań związanych z kształceniem. *Uczelnia opracowała i realizowała strategię rozwoju, w której przewidziano cele i zadania w zakresie działalności dydaktycznej. Jednak w dokumencie tym nie określono mierzalnych, jednoznacznych i jasnych wskaźników realizacji celów oraz dwóch (z trzech) zadań dotyczących działalności dydaktycznej, co utrudniało ocenę stopnia realizacji założonych celów i zadań. Stworzono skuteczny system zapewnienia jakości kształcenia, za pomocą którego weryfikowano czy osiągnięte zostały efekty kształcenia/uczenia się oraz dokonywano systematycznej oceny i doskonalenia programów studiów. Zapewniono również, aby większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia było zatrudnionych w Uczelni jako w pierwszym miejscu pracy, a liczba godzin nadwymiarowych realizowanych przez pracowników dydaktycznych nie przekraczała wymiaru określonego w art. 127 ust. 6 upswin.*

³⁷ Do czasu zakończenia czynności kontrolnych UKJK nie przedstawiła Rektorowi sprawozdania z działania WSZJK w roku akademickim 2019/2020.

2. Wydatkowanie środków publicznych przez uczelnie publiczne

2.1. W latach 2018–2020 PWSZ, zgodnie z art. 100 ust. 2 upsw i art. 408 upsw³⁸, prowadziła gospodarkę finansową na podstawie rocznych planów rzeczowo-finansowych. W myśl przywołanego wyżej przepisu upsw, plany na lata 2018 i 2019 zostały zatwierdzone przez Senat PWSZ, a plan na 2020 r. został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Uczelni³⁸. Zmiany w planach były dokonywane na podstawie decyzji/komunikatów Ministra dotyczących zwiększenia Uczelni środków pieniężnych.

W Uczelni nie wprowadzono wewnętrznych procedur dotyczących zasad sporządzania planów rzeczowo-finansowych. Rektor wyjaśniła, że: *plan rzeczowo-finansowy sporządzany jest z uwzględnieniem przyznanych środków w postaci subwencji, dotacji i innych środków finansowych z budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków oraz innych środków publicznych, a także planowanych przychodów własnych. Roczny plan rzeczowo-finansowy Uczelnia sporządza na podstawie wzoru udostępnionego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. (...) Korekty planu rzeczowo-finansowego dokonywane są w przypadku zmiany wysokości przyznanych środków finansowych w postaci subwencji i/lub dotacji budżetowych lub w przypadku, gdy wystąpią inne istotne zmiany wpływające na wielkości zawarte w planie.* (akta kontroli str. 148-197, 234-236)

2.2. Strategia Uczelni nie określała wysokości przychodów i kosztów, jakie PWSZ miała osiągać w okresie jej obowiązywania. Rektor wskazała, że: *wartość przychodów i kosztów szacowana jest w sporządzanej corocznie na potrzeby projektu budżetu państwa, prognozie wybranych elementów planu finansowego Uczelni.* W 2020 roku Uczelnia przygotowała taką prognozę na lata 2021–2024.

Przychody PWSZ w latach 2018-2019 wynosiły odpowiednio 29.168,8 tys. zł, 31.336,5 tys. zł, a na koniec III kwartału 2020 roku 20.043 tys. zł, w tym z podstawowej działalności operacyjnej odpowiednio: 27.600,8 tys. zł, 29.736 tys. zł, 19.049,5 tys. zł (94,6%, 94,9% oraz 95,0% wszystkich przychodów Uczelni). Główne źródła przychodów Uczelni stanowiły:

- dotacje w 2018 roku oraz subwencje w latach 2019–2020 zrealizowane odpowiednio w wysokości 16.141,7 tys. zł, 19.164,7 tys. zł oraz 14.243 tys. zł (tj. 55,3%, 61,2% oraz 71,1% przychodów w danym roku),
- opłaty za świadczone usługi edukacyjne, które w latach 2018–2020 (III kwartał) zrealizowano odpowiednio w wysokości 2.705,6 tys. zł, 2.487,2 tys. zł, 1.525,2 tys. zł (tj. 9,3%, 7,9% oraz 7,6% przychodów w danym roku),
- środki na realizację przedsięwzięć współfinansowanych ze środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, które w latach 2018–2020 (III kwartał) zrealizowano odpowiednio w wysokości 4.248,4 tys. zł, 4.059,5 tys. zł i 1.074,1 tys. zł (tj. 14,6%, 13% oraz 5,4% przychodów w danym roku),

Przychody z pozostałych źródeł m.in. opłat za korzystanie z domów i stołówek studenckich oraz działalności gospodarczej wyodrębnionej stanowiły poniżej 10% (każde).

(akta kontroli str. 4-17, 198-221, 316-320)

2.3. W latach 2018–2020 (III kwartał) poniesione przez PWSZ koszty wyniosły odpowiednio 29.190,3 tys. zł, 30.636,4 tys. zł oraz 16.839,3 tys. zł, w tym koszty podstawowej działalności operacyjnej odpowiednio 27.704,9 tys. zł, 30.367,7 tys. zł oraz 16.741,8 tys. zł (94,9%, 99,1% oraz 99,4% kosztów danego roku). Główną pozycję kosztów stanowiły wynagrodzenia, które w latach 2018–2020 (III kwartał) wynosiły odpowiednio 17.256,5 tys. zł, 18.059,7 tys. zł i 10.845 tys. zł (59,1%, 58,9% i 64,8% kosztów działalności w danym roku) oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, które w okresie objętym kontrolą wynosiły odpowiednio 3.661,2 tys. zł, 3.984,8 tys. zł oraz 2.603 tys. zł (tj. 12,5%, 13% i 15,5% kosztów działalności w danym roku).

³⁸ Plany rzeczowo-finansowe w latach 2018 i 2019 zostały zatwierdzone przez Senat Uczelni odpowiednio uchwałą nr 18/2018 z 29 czerwca 2018 r. oraz uchwałą nr 15/2019 z 28 czerwca 2019 r. Natomiast plan rzeczowo-finansowy na rok 2020, stosownie do art. 18 ust. 2 pkt upsw³⁸, został zaopiniowany przez Radę Uczelni – uchwała nr 8/2020 z 29 czerwca 2020 r. oraz zatwierdzony przez rektora.

W latach 2018–2020 (III kwartał) koszty bezpośrednie ogółem wyniosły 20.286 tys. zł, 22.748 tys. zł oraz 12.333 tys. zł (tj. 54,2% kosztów poprzedniego roku). Z kolei na poszczególne typy działalności wydatkowano:

- działalność dydaktyczna odpowiednio 13.868 tys. zł, 13.922 tys. zł oraz 8.439,3 tys. zł,
- działalność socjalno-bytowa³⁹ odpowiednio 883,7 tys. zł, 1.178,6 tys. zł oraz 605,6 tys. zł.
- działalność wyodrębniona⁴⁰ odpowiednio 3.253,4 tys. zł, 2.643,4 tys. zł oraz 1.370,2 tys. zł.

Koszty działalności pomocniczej (finansowane i współfinansowane ze środków Unii Europejskiej)⁴¹ w latach 2018–2020 (III kwartał) wyniosły kolejno 2.280,9 tys. zł, 5.004 tys. zł oraz 1.917,9 tys. zł. W okresie objętym kontrolą koszty wydziałowe⁴² wyniosły odpowiednio 3.381,9 tys. zł, 2.014,2 tys. zł oraz 1.023,3 tys. zł. Ponadto w latach 2018–2020 (III kwartał) koszty ogólnouczelniane⁴³ wyniosły odpowiednio 4.184,3 tys. zł, 5.133,5 tys. zł oraz 3.385,3 tys. zł. (akta kontroli str. 198–220, 222–223)

2.4. W latach 2018 i 2019 PWSZ osiągnęła zysk w wysokości 46,9 tys. zł i 711,7 tys. zł, a po III kwartałach 2020 roku zysk wynosił 3.277,7 tys. zł⁴⁴, przy czym z działalności operacyjnej w 2018 roku poniesiono stratę w wysokości 21,5 tys. zł⁴⁵, a w 2019 roku i po III kwartałach 2020 roku – zysk w wysokości odpowiednio: 700,1 tys. zł oraz 3.203,7 tys. zł. Z kolei przychody finansowe⁴⁶ Uczelni wyniosły 70,7 tys. zł w 2018 roku, 37,8 tys. zł w 2019 roku oraz 79,6 tys. zł po III kwartałach 2020 roku. Osiągnięty w poszczególnych latach wynik finansowy umożliwiał Uczelni realizację celów określonych w strategii m.in. związanych z realizacją działań inwestycyjnych.

(akta kontroli str. 198–220, 224)

2.5. W okresie objętym kontrolą PWSZ otrzymała z budżetu państwa środki w wysokości 68.543,5 tys. zł z tego:

- 19.948,4 tys. zł w 2018 roku w formie dotacji podmiotowych w tym 15.930,2 tys. zł na kształcenie studentów studiów stacjonarnych i kadr naukowych oraz utrzymanie uczelni, w tym na remonty, 3.797,2 tys. zł na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów oraz 221 tys. zł na pozostałe zadania,
- 24.640,7 tys. zł w 2019 roku, w tym 19.316,3 tys. zł subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego, 3.012,5 tys. zł z dotacji podmiotowych oraz 2.311,9 tys. zł dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji pn. *Termomodernizacja budynku dydaktycznego PWSZ w Suwałkach*,
- 23.954,4 tys. zł w 2020 roku, w tym 20.082,5 tys. zł subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego (1.000 tys. zł stanowiły środki w ramach przedsięwzięcia *Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości*, szerzej opisanego w punkcie 2.7. niniejszego wystąpienia pokontrolnego), 3.871,9 tys. zł z dotacji podmiotowych.

Środki finansowe z subwencji i dotacji, stosownie do postanowień art. 407 ust. 1 *upswin*, PWSZ gromadziła na odrębnym rachunku bankowym⁴⁷.

³⁹ Koszty związane z prowadzeniem Domu Studenta.

⁴⁰ Koszty związane z prowadzeniem m.in. Szkoły Policealnej nr 4.

⁴¹ Koszty związane z realizacją projektów m.in. *Zintegrowany Program PWSZ Suwałki, Centrum Symulacji Medycznej PWSZ w Suwałkach, Kształcimy Zawodowo PWSZ w Suwałkach*.

⁴² Koszty związane z prowadzeniem biblioteki, sali dydaktyczno-sportowej i Centrum Transferu Technologii.

⁴³ Koszty związane z prowadzeniem działalności administracyjnej i obsługi Uczelni.

⁴⁴ Wysokość zysku za III kwartały nie uwzględnia znacznych kosztów ponoszonych w ostatnim kwartale roku m.in. z tytułu wynagrodzeń (w tym trzynastka, godziny nadwymiarowe oraz nagrody rektora wypłacane na dzień nauczyciela) oraz związanych z dostawą sprzętu, która realizowana będzie w IV kwartale.

⁴⁵ Strata z działalności operacyjnej w 2018 roku wynikała, ze zwiększonych wydatków w związku z realizowanym projektem dofinansowanymi ze środków budżetu Unii Europejskiej.

⁴⁶ Głównie z tytułu różnic kursowych i odsetek od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych.

⁴⁷ Zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy z 3 lipca 2018 r. przepisy wprowadzające ustawę – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. poz. 1669 ze zm.) od 2020 roku środki z subwencji były gromadzone na rachunku, którego obsługę bankową prowadził Bank Gospodarstwa Krajowego – umowa ramowa w zakresie świadczenia usługi prowadzenia rachunków bankowych oraz innych usług Banku Gospodarstwa Krajowego z 13 grudnia 2019 r.

W Uczelni nie wprowadzano dodatkowych zasad podziału środków finansowych w tym otrzymanych z subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego. Największą pozycją wydatków finansowanych z subwencji na rozwój potencjału dydaktycznego stanowiły wynagrodzenia z pochodnymi, które wyniosły:

- w 2019 roku – 15.654,1 tys. zł (81% przyznanej subwencji), w tym na wynagrodzenia osobowe 11.959,6 tys. zł, wynagrodzenia bezosobowe 637,8 tys. zł oraz składki na ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia 3.056,7 tys. zł;
- w 2020 roku (do końca III kwartału) – 10.051,6 tys. zł (50% przyznanej subwencji) w tym na wynagrodzenia osobowe 7.756,4 tys. zł, na wynagrodzenie bezosobowe 253 tys. zł oraz na składki na ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia 2.042,2 tys. zł.

W roku akademickim 2019/2020 wysokość wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli akademickich zatrudnionych w PWSZ została ustalona zgodnie z art. 137 ust. 1 *upswin*. Wynosiła ona w przypadku:

- asystentów (wykładowców) z tytułem magistra od 3,205 tys. zł do 3,526 tys. zł (tj. od 50% do 55% wynagrodzenia profesora⁴⁸),
 - adiunktów (starszych wykładowców) ze stopniem doktora od 4,680 tys. zł do 5,508 tys. zł (tj. od 73% do 86% wynagrodzenia profesora),
 - adiunktów ze stopniem doktora habilitowanego od 5,008 tys. zł do 5,586 tys. zł (tj. od 78% do 87% wynagrodzenia profesora),
 - profesora zwyczajnego od 6,730 tys. zł do 6,731 tys. zł (tj. 105% wynagrodzenia profesora).
- (akta kontroli str. 225-254, 289-299)

2.6. W okresie objętym kontrolą PWSZ otrzymała jedną dotację celową na dofinansowanie kosztów inwestycji. Na podstawie umowy z 31 maja 2019 r.⁴⁹ Uczelni przyznano środki na realizację zadania pn. *Termomodernizacja budynku dydaktycznego PWSZ w Suwałkach przy ul. Sejneńskiej 30 znajdującego się na działce o numerze geodezyjnym 10744⁵⁰*. Wartość przedsięwzięcia, pierwotnie ustalona na 2.335,2 tys. zł (w tym 1.400 tys. zł dofinansowania z budżetu państwa), została zwiększona aneksem do umowy⁵¹ do 2.679,1 tys. zł (w tym 2.311,9 tys. zł dofinansowania z budżetu państwa). Rektor wskazała, że zmiana wynikała, z *wykonania aktualizacji dokumentacji projektowej i wzrostu wartości kosztorysowej inwestycji*. Zgodnie z warunkami umowy, przyznane środki wydatkowane do 31 grudnia 2019 r., a rozliczenie z wykorzystania dotacji przekazano Ministrowi 29 stycznia 2020 r.⁵² Z kolei rozliczenie z wykonania inwestycji przekazano Ministrowi 28 kwietnia 2020 r., tj. zachowaniem terminu określonego w przepisach⁵³. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 2.691,1 tys. zł, tj. o 12 tys. zł więcej niż przewidziano. Różnicę pokryto ze środków własnych. W sprawozdaniu z wykonania inwestycji podano, że zmiany wartości inwestycji były związane m.in. z nieuwzględnieniem w okresie planowania inwestycji elektrycznego przyłączenia pompy ciepła⁵⁴ i wykonania usługi montażu budek lęgowych dla ptaków⁵⁵. Budynek po przeprowadzeniu kompleksowej termomodernizacji był wykorzystywany przez PWSZ m.in. do prowadzenia zajęć na kierunku ratownictwo medyczne, a znajdujące się w nim pokoje gościnne zostały przeznaczone do wykorzystania na potrzeby Domu Studenta⁵⁶. (akta kontroli str. 226, 238-254, 310-312)

⁴⁸ Zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej (Dz. U. poz. 1838) wynagrodzenie to wynosiło 6,410 tys. zł.

⁴⁹ Umowa nr 1917 z 31 maja 2019 r. zawarta pomiędzy Skarbem Państwa – Ministrem a PWSZ.

⁵⁰ Wniosek o przyznanie dotacji celowej Uczelni złożony 24 kwietnia 2018 r., z zachowaniem terminu, o którym mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 8 sierpnia 2011 r. w sprawie trybu udzielania oraz zasad i trybu rozliczania dotacji na dofinansowanie lub finansowanie kosztów realizacji inwestycji uczelni publicznej (Dz. U. Nr 179, poz. 1068 ze zm.) – Rozporządzenie zwane dalej rozporządzeniem w sprawie trybu udzielania oraz zasad i trybu rozliczania dotacji.

⁵¹ Aneks nr 1 do umowy nr 1917 z 11 października 2019 r. zawarty pomiędzy Skarbem Państwa – Ministrem a PWSZ.

⁵² Zgodnie z § 5 ust. 2 umowy nr 1917 z 31 maja 2019 r. dotację należało rozliczyć do 31 stycznia 2020 r.

⁵³ W terminie 60 dni od dokonania ostatniej płatności, której dokonano 20 marca 2020 r., tj. zgodnie § 13 ust. 1 rozporządzenia w sprawie trybu udzielania oraz zasad i trybu rozliczania dotacji.

⁵⁴ Wymagało to podpisania umowy z dostawcą energii elektrycznej.

⁵⁵ Montaż tych budek nastąpił 25 lutego 2020 r. – obowiązek ich umieszczenia nałożyła Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku decyzją z 24 lipca 2019 r.

⁵⁶ W sposób zgodny z określonym w programie inwestycji, stanowiącym załącznik do umowy nr 1917 z 31 maja 2019 r.

W latach 2018–2020 wysokość dotacji podmiotowej przyznanej *Uczelni* na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom, będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia⁵⁷ wyniosła odpowiednio 58,9 tys. zł, 83 tys. zł oraz 109,2 tys. zł. W poszczególnych latach objętych badaniem na wymienione zadania wydatkowano kolejno 47,1 tys. zł, 87,1 tys. zł oraz 18,5 tys. zł. Analizą objęto wszystkie wydatki wykonane w latach 2018–2020. W sprawdzanym okresie środki z dotacji wydatkowano m.in. na wyposażenie biblioteki o łącznej wartości 25,5 tys. zł, dostęp do publikacji w wersji elektronicznej 9,9 tys. zł w 2018 roku oraz 19,9 tys. zł w 2019 roku, zakup i montaż sprzętu audio-video oraz pętli indukcyjnej do sali dydaktycznej o łącznej wartości 33,8 tys. zł, komputer z przeznaczony dla osób niepełnosprawnych 4,9 tys. zł oraz na zakup tablicy tyflograficznej 9,9 tys. zł. Środki wykorzystano zgodnie z ich przeznaczeniem (w tym na środki trwałe o wartości poniżej 10 tys. zł.). *PWSZ* dopełniła również obowiązek z art. 342 ust. 3 pkt 8 *upswin*, składając do *Ministra* sprawozdanie z wykorzystania dotacji na wsparcie procesu kształcenia i prowadzenia badań osób z niepełnosprawnościami za 2019 rok. (akta kontroli str. 225-227, 234-236, 256-289)

2.7. W 2020 roku *PWSZ* otrzymała wsparcie finansowe w wysokości 1.000 tys. zł w ramach przedsięwzięcia *Ministra* pn. *Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości*, o którym mowa art. 400 *upswin*⁵⁸. Termin wykorzystania środków określony został na 31 grudnia 2020 r.⁵⁹

Do końca III kwartału 2020 roku *PWSZ* wykorzystala zgodnie z planem, stanowiącym załącznik do umowy 96,5 tys. zł, w tym 13,7 tys. zł na uzupełnienie wyposażenia pracowni na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne (termin realizacji kwiecień – grudzień 2020 roku), 18,6 tys. zł na aktualizację zasobów bibliotecznych związanych z kierunkami kształcenia praktycznego (termin realizacji kwiecień – grudzień 2020 roku) oraz po 12,5 tys. zł na promocję następujących kierunków: zarządzanie i inżynieria produkcji, ekonomia, ratownictwo medyczne oraz logistyka (termin realizacji kwiecień – wrzesień 2020 roku). Rektor wyjaśniła, że: *niskie wykorzystanie środków (...) wynikało z konieczności zaplanowania działań oraz uruchomienia procedur zakupu dostaw i usług. Na dzień 23.11.2020 r. zaangażowanie środków (...) wynosi 708.433,46 zł. W pozostałej części procedury zakupu zostały uruchomione co zapewni ich wykorzystanie do końca bieżącego roku.*

Zgodnie z postanowieniami umowy *Uczelnia* prowadziła wyodrębnioną ewidencję wydatków związanych z realizacją przedsięwzięcia⁶⁰. (akta kontroli str. 289-299, 310-315)

2.8. W 2020 roku *PWSZ* nie ponosiła dodatkowych kosztów (tj. z tytułu zakupu sprzętu komputerowego, oprogramowania itp.) związanych z przejściem na nauczanie w formie zdalnej w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. *Uczelnia* posiadała platformę e-learningową o nazwie *Moodle*⁶¹ do prowadzenia zdalnego nauczania. Natomiast do końca III kwartału 2020 roku na przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się tego wirusa wydatkowano 20 tys. zł, w tym na zakup środków dezynfekujących 8,8 tys. zł oraz osłon na stanowiska pracy 11,2 tys. zł. (akta kontroli str. 117-144, 234-236)

2.9. Stosownie do obowiązku wynikającego z art. 410 *upswin*, sprawozdania finansowe *Uczelni* za lata 2018 i 2019 zostały zbadane przez firmę audytorską. W opinii biegłych rewidentów sprawozdania te przedstawiały rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego i przepływów pieniężnych, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o *rachunkowości*⁶² oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości. Ponadto były zgodne co do formy i treści z obowiązującymi przepisami prawa i *statutem*, a także zostały sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami rozdziału 2 *uor*. W związku z tym w sprawozdaniach nie wskazano zagrożeń w kontynuowaniu działalności

⁵⁷ Od 2019, zgodnie z art. 365 pkt 6 *upswin*, dotacja na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształcenia na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej;

⁵⁸ Wysokość, sposób przekazania środków oraz zasady ich wykorzystania zostały określone w umowie zawartej pomiędzy *Uczelnia* a *Ministrem*. Umowa nr MNISW/2020/188/DIR/DID z 16 marca 2020 r.

⁵⁹ § 4 ust. 1 i 2 umowy nr MNISW/2020/188/DIR/DID.

⁶⁰ § 5 ust. 1 umowy nr MNISW/2020/188/DIR/DID.

⁶¹ <https://moodle.pwsz.suwalki.pl/login/index.php> (dostęp z dnia 23 listopad 2020 r.).

⁶² Dz.U. z 2019 r. poz. 361, ze zm. Ustawa zwana dalej: *uor*.

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Uczelni oraz nie sformułowano rekomendacji z przeprowadzonych badań sprawozdań finansowych. (akta kontroli str. 300-309)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prawidłowość wydatkowanie środków publicznych przez PWSZ.

Uczelnia w latach 2018–2020 (III kwartał) wydatkowała środki zgodnie z rzetelnie sporządzonymi planami rzeczowo-finansowymi. Wydatki były dokonywane w sposób zgodny z postanowieniami decyzji i umów oraz wykorzystywane na cele w nich określone. Dotyczyło to m.in. realizacji inwestycji polegającej na termomodernizacji budynku dydaktycznego oraz przedsięwzięcia *Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości*. Rzetelny obraz sytuacji finansowej i majątkowej PWSZ potwierdziły opinie biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe *Uczelni*.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o ujęcie w opracowywanej strategii rozwoju mierzalnych, jednoznacznych i jasnych wskaźników realizacji celów i zadań.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

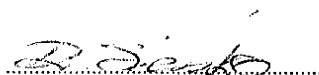
Obowiązek
poinformowania NIK
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

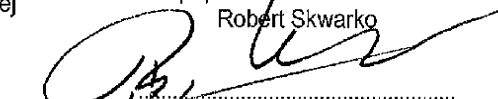
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, 22 grudnia 2020 r.

Kontroler:
Robert Sieńko
starszy inspektor kontroli państwowej

podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. p.o. WICEDYREKTORA
Robert Skwarko

podpis